

Declassified to Public
06 September 2012

E21

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

សំណុំរឿងលេខ: ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.
កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ថ្ងៃទី១១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៩
ភាគីបញ្ជូន: ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា
ភាសាដើម: អង់គ្លេស
ប្រភេទឯកសារ: សម្ភាសន៍

ឯកសារដើម	
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL	
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/Date de reception):	11 / MAR / 2009
ម៉ោង (Time/Heure):	15:30
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier:	C.A. Huy

ព្យួរត្រឹមសហព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីជាក្នុងសេចក្តីវិភាគនៅលើចម្លើយសាក្សី
ស្របតាមវិធាន៩២ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង

បញ្ជូនដោយ:

ការី.សហព្រះរាជអាជ្ញា:
លោកស្រី ជា លាង
លោក Robert PETIT
លោក យ៉េត ចរិយា
លោក William SMITH
លោក ពេជ្រ សម្បត្តិ
លោក Alex BATES

បញ្ជូនទៅ:

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង:
ចៅក្រម និល ណុន, ប្រធាន
ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT
ចៅក្រម យ៉ា សុខន
ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE
ចៅក្រម ធួ មណី

ចម្លងជូន:

ជនជាប់ចោទឈ្មោះ:
កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហៅ "ឌុច"
មេធាវីរបស់ជនជាប់ចោទ:
លោក ការ សាវុត្ត
លោក François ROUX

មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី:

លោក គង់ ពិសី
លោក ហុង គឹមសួន
លោក យុង ផានិត
លោក គឹម ម៉េងឃី
កញ្ញា ម៉ុច សុវណ្ណារី
លោកស្រី Silke STUDZINSKY
លោកស្រី Martine JACQUIN
លោក Philippe CANNONE

ឯកសារប្រសិទ្ធភាពតាមច្បាប់ដើម

CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME

ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ចេញបញ្ជាក់ (Certified Date/Date de certification):

17 / 03 / 2009

មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: Ratanak

១. ការរៀបរាប់អំពីសេចក្តីវិភាគ

១. អនុលោមតាមវិធាន៩២ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង សហព្រះរាជអាជ្ញា សូមដាក់ជូនដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង នូវសេចក្តីវិភាគដូចដែលមានជូនភ្ជាប់មកជាមួយនេះស្រាប់ (ឧបសម្ព័ន្ធ ១ និង ២)។
២. ឧបសម្ព័ន្ធ ១ គឺជា សេចក្តីវិភាគមួយទៅលើចម្លើយមុនៗដែលពាក់ព័ន្ធរបស់សាក្សីទាំងឡាយដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើសុំដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ឱ្យចេញដីកាកោះហៅដើម្បីឱ្យមកផ្តល់ភស្តុតាងនៅក្នុងពេលសវនាការ^១ ហើយដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបញ្ជាក់ថាខ្លួននឹងស្តាប់ចម្លើយសាក្សីទាំងនេះ^២។ សេចក្តីវិភាគនេះ ក៏នឹងរួមបញ្ចូលផងដែរនូវសេចក្តីវិភាគមួយទៅលើចម្លើយកាលពីមុនៗមករបស់សាក្សី KW-14 (ប៉េស ម៉ាត់ PES Math) ដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើសុំឱ្យស្តាប់ចម្លើយក្នុងនាមជាសាក្សីរស់មួយរូប ក៏ប៉ុន្តែអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានលើកពេលការធ្វើសេចក្តីសម្រេចទៅពេលក្រោយទៀត^៣។ ព័ត៌មានស្តីពីសាក្សីរូបនេះត្រូវបានដាក់បញ្ចូល ពីព្រោះអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបញ្ជាក់ថាអង្គជំនុំជម្រះ ចាំបាច់ត្រូវការព័ត៌មានច្រើនជាងនេះទៀត នៅមុនពេលខ្លួនអាចនឹងធ្វើសេចក្តីសម្រេចអំពីថា តើត្រូវយល់ព្រមទៅលើសាក្សីនេះដែរឬទេ^៤។

¹ សូមអាន ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងដីកាបង្គាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងឱ្យដាក់ឯកសារបន្ថែម ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៨, សំណុំរឿងលេខ: E/5, ERN 00268747-00268775 (ភាសាអង់គ្លេស), ត្រង់ឧបសម្ព័ន្ធ ក និង ខ ។

² សូមអាន ប្រតិចារិកនៃដំណើរការសវនាការ ខុច, អត្ថបទជាសាធារណៈ, ចុះថ្ងៃទី១៨ កុម្ភៈ ២០០៩, សំណុំរឿងលេខ E1/4.1, ត្រង់ទំព័រ ២ (ដែលជាបញ្ជីរាយឈ្មោះសាក្សីនានាដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសម្រេចត្រូវស្តាប់ចម្លើយរបស់ពួកគេ) ។

³ ដូចខាងលើ នៅត្រង់ទំព័រ២-៣ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក៏បានបញ្ជាក់ផងដែរថា អង្គជំនុំជម្រះនេះនឹងលើកពេលនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនលើសំណើសុំរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាឱ្យចេញដីកាកោះហៅឈ្មោះលោក Craig Etcheson ឱ្យឡើងមកធ្វើជាសាក្សីដែលនៅរស់មួយរូប។ សហព្រះរាជអាជ្ញា ក៏កំពុងត្រៀមរៀបចំធ្វើជាសេចក្តីវិភាគមួយផងដែរទៅលើចម្លើយពីមុនៗមករបស់សាក្សីឈ្មោះលោក Craig Etcheson នេះ ហើយ សហព្រះរាជអាជ្ញានឹងដាក់សេចក្តីសង្ខេបនេះជូនតុលាការភ្លាមបន្ទាប់ពីត្រូវបានធ្វើរួចចប់សព្វគ្រប់។

⁴ ដូចខាងលើ នៅត្រង់ទំព័រ២ (“អង្គជំនុំជម្រះត្រូវការចាំបាច់នូវពេលវេលា និងព័ត៌មានបន្ថែមទៀត ដើម្បីធ្វើការសម្រេចយល់ព្រមទៅលើសាក្សីមួយចំនួន”)។

៣. សេចក្តីវិភាគនេះគឺជាសេចក្តីសង្ខេបនៃភស្តុតាងរបស់សាក្សីនានាដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿង ដែលទាក់ទងនឹងធាតុផ្សំនៃអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ដ៏សំខាន់ៗនៃដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ដែលតម្រូវឱ្យការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបង្ហាញភស្តុតាងឱ្យឃើញថា ហួសពីវិមតិ សង្ស័យ ។ បើសិនជាអាចធ្វើទៅបាន សេចក្តីសង្ខេបនីមួយៗត្រូវលើកឡើងពីភស្តុតាងរបស់ សាក្សីទាំងឡាយដែលទាក់ទងទៅនឹងមន្ទីរស-២១, ស-២៤ ឬ បរិបទនៃយុត្តាធិការ ដែលក្នុងនោះឧក្រិដ្ឋកម្មនានាត្រូវបានប្រព្រឹត្ត។ ចំណុចសំខាន់ៗដែលបានលើកឡើងនោះ មានដូចតទៅនេះ ៖

- (ក) ចរិតលក្ខណៈ និងខ្លឹមសារនៃភស្តុតាងរបស់សាក្សីទាំងនោះ។
- (ខ) ប្រវត្តិរបស់សាក្សី។
- (គ) អត្ថិភាពនៃជម្លោះប្រដាប់អាវុធអន្តរជាតិ។
- (ឃ) រចនាសម្ព័ន្ធ និងគោលនយោបាយរបស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។
- (ង) តួនាទីរបស់ជនជាប់ចោទ ។
- (ច) រចនាសម្ព័ន្ធនៃសិទ្ធិអំណាច។
- (ឆ) ការបង្កើត រយៈពេល និងប្រតិបត្តិការនៅមន្ទីរស-២១ និង ស-២៤។
- (ជ) ការដាក់ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ការបង្ខាំងដោយខុសច្បាប់ & កង្វះការជំនុំជម្រះក្តីប្រកប ដោយភាពត្រឹមត្រូវយុត្តិធម៌។
- (ឈ) ការធ្វើឱ្យទៅជាទាសករ, ការបង្កដោយចេតនាឱ្យមានរបួសធ្ងន់ធ្ងរ & អំពើអមនុស្ស- ធម៌ផ្សេងៗទៀត ។
- (ញ) ការធ្វើទារុណកម្ម និង ការធ្វើបាបដោយអមនុស្សធម៌ ។
- (ដ) ការសម្លាប់រង្គាល, ការធ្វើមនុស្សឃាត និងការធ្វើមនុស្សឃាតដោយចេតនា ។

៤. សេចក្តីវិភាគនេះ រួមមានសេចក្តីសង្ខេបនៃភស្តុតាងទាំងឡាយដែលបានទទួលតាមរយៈការធ្វើសម្ភាសន៍ដែលធ្វើឡើងដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ក៏ដូចជាការធ្វើសម្ភាសន៍លើសាក្សីនានាដែលធ្វើឡើងដោយបុគ្គលដទៃទៀតដែលជាអ្នកទទួលបានភារកិច្ចធ្វើ ចាប់តាំងពីមុនពេលនៃការចាប់ផ្តើមនៃកិច្ចស៊ើបសួរតាមផ្លូវតុលាការមកម៉្លេះ ។ សេចក្តីសង្ខេបទាំងនេះ ក៏បានដាក់បញ្ចូលផងដែរនូវបញ្ជីនៃចម្លើយពីមុនៗរបស់សាក្សី និងឯកសារណាមួយដែលសហព្រះរាជអាជ្ញា ជឿថាអាចនឹងពាក់ព័ន្ធទៅនឹងភស្តុតាងរបស់សាក្សី⁵ ។
៥. ឧបសម្ព័ន្ធ ២ គឺការវិភាគមួយទៅលើចម្លើយមុនៗដែលពាក់ព័ន្ធរបស់សាក្សី ដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាមិនបានស្នើសុំដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ឱ្យចេញដីកាកោះហៅដើម្បីឱ្យមកផ្តល់ភស្តុតាងនៅក្នុងពេលសវនាការទេ ប៉ុន្តែចំពោះសាក្សីទាំងនោះសហព្រះរាជអាជ្ញា កំពុងតែស្នើដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ឱ្យទទួលយកភស្តុតាងរបស់ពួកគេទៅពិចារណានៅពេលចេញសាលក្រម ។ សេចក្តីសង្ខេបទាំងនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងតាមរបៀប និងតាមគោលការណ៍ដូចគ្នានឹងការរៀបចំនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ១ ដែរ ។
៦. សេចក្តីវិភាគនីមួយៗ ត្រូវបានផ្តល់ជូនជាបីភាសាតាមភាសាផ្លូវការរបស់តុលាការនេះ ដែលលើកសំអាងតែលើឯកសារណាដែលបានដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងសំណុំរឿងរួចហើយ និងដែលមានសេចក្តីយោងយ៉ាងពេញលេញ ទៅលើភស្តុតាងទាំងឡាយនៅក្នុងសំណុំរឿងដែលជាមូលដ្ឋានសំខាន់ ដែលគាំទ្រចំពោះសេចក្តីវិភាគនេះតែប៉ុណ្ណោះ។

២. សេចក្តីសំអាងហេតុ

៧. គឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក្នុងការដឹកនាំការដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងនូវភស្តុតាងណាមួយដែលខ្លួនយល់ថា ជាការចាំបាច់សម្រាប់បង្ហាញឱ្យឃើញការពិតលើបញ្ហាអ្វីមួយដែលស្ថិតនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះនេះ ដើម្បីផ្តល់ឱកាសដល់ជនជាប់

⁵ បញ្ជីឯកសារ និងចម្លើយពីមុនៗដែលអាចពាក់ព័ន្ធទៅនឹងសាក្សី ដែលរាប់បញ្ចូលតែបញ្ជីឯកសារ និងចម្លើយពីមុនៗទាំងឡាយណាដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានដឹងយ៉ាងជាក់ស្តែងនៅពេលកំពុងធ្វើសេចក្តីប្រាងនៃសេចក្តីវិភាគទាំងនេះតែប៉ុណ្ណោះ ។

ចោទដើម្បីឱ្យធ្វើការឆ្លើយតបទៅនឹងភស្តុតាងដូចនោះ និងដើម្បីឱ្យភាគីទាំងឡាយបានធ្វើការពិគ្រោះពិភាក្សាគ្នាលើភស្តុតាងនោះ^៦។ បន្ថែមពីលើនេះ ភាគីណាមួយក៏ដោយក៏អាចស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើភស្តុតាងណាមួយដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងបានដែរ និងស្នើឱ្យអង្គជំនុំជម្រះនេះពិនិត្យពិចារណាលើភស្តុតាងនេះដើម្បីនឹងដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងសំណុំរឿង និងនៅក្នុងពេលជជែកពិភាក្សាលើភស្តុតាងនោះ^៧។ នៅចុងបញ្ចប់សហព្រះរាជអាជ្ញា មានបន្ទុកក្នុងការបង្ហាញសក្ខីកម្មអំពីទោសរបស់ជនជាប់ចោទ ដើម្បីឱ្យឃើញថា ហួសពីវិមតិសង្ស័យ^៨។

៨. ក្នុងនាមជាលិខិតុបករណ៍មួយសម្រាប់គ្រប់គ្រងសវនាការ វិធាន៩២នៃវិធានផ្ទៃក្នុង អនុញ្ញាតឱ្យភាគីនានា “ធ្វើសារណាដាក់ជូនជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ” និង “ដាក់ជូននៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះនូវភស្តុតាងណាមួយដែលខ្លួនយល់ឃើញថា មានប្រយោជន៍ដល់ការជួយក្នុងការស្វែងរកឱ្យឃើញការពិត” រហូតដល់នឹងពេលបិទកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល ។ ជាលទ្ធផលវិធាន៩២ បានបង្កើតឡើងនូវយន្តការមួយសម្រាប់ឱ្យភាគីនានាធ្វើការជូនដំណឹងដល់អង្គជំនុំជម្រះនេះជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ នូវចំណែកពិសេសណាមួយចំនួននៃភស្តុតាងដែលភាគីមានបំណងចង់សុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងធ្វើការពិចារណានៅក្នុងអំឡុងពេលសវនាការ ។ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការនាពេលថ្មីៗនេះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានធ្វើការកត់សម្គាល់ថា “តាមវិធាន ៩២ ភាគីណាក៏អាចដាក់សារណារបស់ខ្លួនបានដែរ រហូតដល់ពេលបិទកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល។ ការជូនដំណឹងអំពីភស្តុតាងដែលភាគីណាមួយបានយល់ឃើញថាគួរតែត្រូវបានពិនិត្យនោះ គឺត្រូវតែបានពិនិត្យពិចារណាលើសារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅតាមន័យនៃវិធាន ៩២”^៩ ។

^៦ វិធាន៨៧.២, ៨៥.១, ៩១ និងវិធាន ៨៤.១ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។
^៧ វិធាន៩២, វិធាន៨៧.២ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។
^៨ វិធាន៨៧.១ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។
^៩ សូមមើល ប្រតិចារិកនៃកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការ, ចុះថ្ងៃទី១៥ មករា ២០០៩, សំណុំរឿងលេខ E1/1.1 ត្រង់ទំព័រទី ៥៣ ។

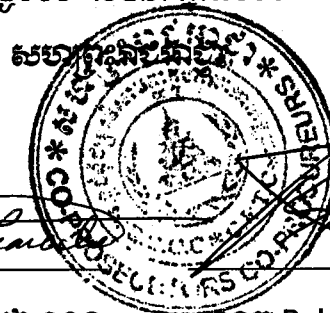
៩. ឧបសម្ព័ន្ធទី១ និង ទី២ គឺជាសេចក្តីសង្ខេបយ៉ាងត្រឹមត្រូវអំពីភស្តុតាងទាំងឡាយដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងសាក្សី។ សេចក្តីសង្ខេបទាំងនេះគឺមានការពាក់ព័ន្ធទៅនឹងករណីរឿងនិងដែលត្រូវបានគាំទ្រដោយការលើកសំអាងដោយផ្ទាល់ ផ្អែកទៅលើឯកសារពីក្នុងសំណុំរឿង។ សហព្រះរាជអាជ្ញាផ្តល់ជូននូវឧបសម្ព័ន្ធទាំងនេះក្នុងនាមជាការចង្អុលបង្ហាញជាបឋមមួយដល់អង្គជំនុំជម្រះ អំពីភស្តុតាងដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះយកចិត្តទុកដាក់នៅក្នុងការពិគ្រោះពិភាក្សារបស់ខ្លួន។ សហព្រះរាជអាជ្ញា ស្នើដល់ចៅក្រមទាំងអស់ពិនិត្យពិចារណាទៅលើឧបសម្ព័ន្ធទាំងនេះ និងប្រើប្រាស់ឧបសម្ព័ន្ធទាំងនេះតាមរបៀបណាមួយដែលអាចជួយឱ្យស្វែងរកឃើញនូវការពិត នៅក្នុងករណីរឿងដែលស្ថិតនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះនេះ។

៣. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

១០. ដោយមូលហេតុដូចខាងលើនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញា សូមស្នើដាក់ជូនអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនូវញត្តិដែលអនុលោមតាមវិធាន៩២នេះ ។

ធ្វើនៅភ្នំពេញ, ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

នៅថ្ងៃទី១១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៩



លោកស្រី ជាន់ ណាង

លោក Robert PETIT